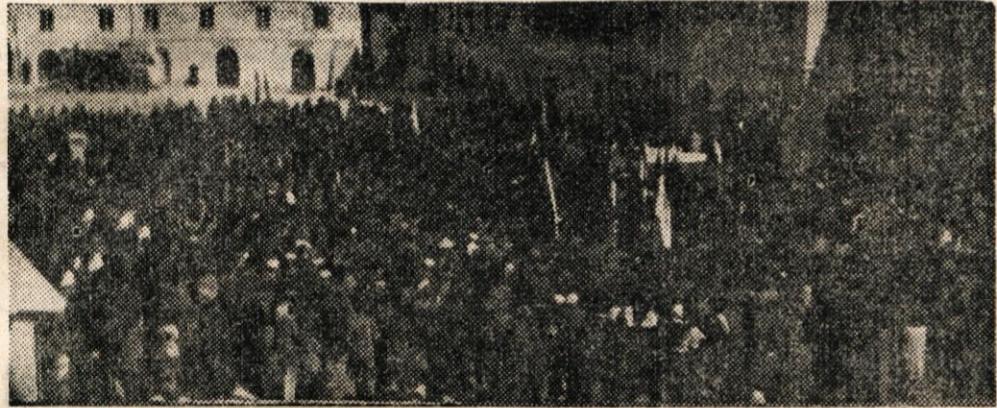

Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbori SZDL Črnomelj Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsake petek. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predel 33. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu 616-T-181. — Letna naročnina 500 din. poletna 250 din., četrstevna 125 din. — Tiskarska »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

Dovolj je barantanja z našimi interesimi, ozemljem in krvjo!

Pogled na del demonstrantov na novomeskem Glavnem trgu 9. oktobra 1953.

Kot bliski se je 8. oktobra srečer bliski po Dolenjski raznesi vest, ki je zasekala globoko ranc ozrenja v srcu vsakega zavednega državljanega naše domovine, posebno pa še vsakega Slovencev. Ameriška in angleška vlada sta namreč dali skupno izjavo, da bosta umaknili iz cone A tržaškega ozemlja svoje čete in prepustili to področje Italiji. To izjavo so podali brez kakršnega koli poprejnjega razgovora z našo vlado. Se celo svojega ožrega zaveznika Francije niso svoji nameri obvestili, ampak so jo poenote sami seznanili z dokončnim sklepom.

To, čisto mešetarsko barantanje za hrbtom in še namen Angloamerikanec, da Italijansko imperialistično pohlepnot, ki ne pozna mere, nagradijo z našim ozemljem in prepustite italijanskim imperialistom nad 63.000 naših ljudi, je upravičeno razburilo slehernega našega državljanega, pa tudi vse pošte devlene ljudi v svetu. V trenutku, ko se je zvedelo za to nezasiljano novo krivico, so delov-

ni ljudje mest in vasi šli na ulice in trge ter spontano in enotno kot en mož odločno rekli: Dovolj je barantanja na naš račun. Ce hočejo zahodni zaveznički nagrevati Italijansko imperialistično potrešnost, naj jo nagrajujejo s svojim ozemljem in s svojimi ljudmi, z našimi pa ne. Na desetisoč protestnih brzjavk in rezolucij bi bilo poslanih iz številnih protestnih zborovanj na naslov Sekretariata za zunanje zadeve FLRJ, tovaršu Titu, na naslov Organizacije združenih narodov in drugam. V soboto 10. oktobra pa je pred 120 tisočglavim množicem na zborovanju v Leskovcu pri Nišu spregovoril tudi naš predsednik republike maršal Tito. Spregovoril je jasno in odločno, kot bi sekal. Govoril je iz sreca slehernega Jugoslovana: »Dovolj je mešetaranja na naš račun. Mera naše potrežnosti je polna in takih nezaslišanih krvic ne moremo več prenašati.« Ko je podrobno razčlenil vso zadevo s Trstom in okolico od leta 1945 dalje in do kra-

ja razgalil špekulantsko mešetranje s tem našim in z našo krvjo in žrtvami osvojenim ozemljem, je pribil: »Vsek korak Italijanov na to ozemlje bomo smatrali za našo žrtvo.«

Pod vseprisod se iz množice govoril, kaj jih je rodila bolest, udarajo med stene in režejo srca. Srce Dolenjske je spregovorilo; ni si še povsem opomoglo od ran, ki mu jih je

padalno dejanje proti naši državi in bomo proti njim tudi postopali kot proti napadalcu v duhu Ustanovne liste Organizacije združenih narodov. Vsako ped naše zemlje bomo branili z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago, če bo treba tudi z orozjem. Maršal Tito je zahteval od zahodnih zavezničkov, da umaknejo svojo izjavo, hkrati pa je predložil še en načrt za ureditev tržaškega vprašanja.

Odiočne in nad vse resne besede maršala Tita so globoko odjeknile v sredini vseh naših ljudi, pa tudi po vsem svetu. Naša vlada pa je istočasno podvzela potrebne ukrepe, da v vsakem slučaju zaščitimo naše države in naši ljudi, ki jih ne bomo pustili na milost nemilost italijanskih pohlepnežev. Ka-

ko in kaj so naši ljudje po vsej Dolenjski, kot po vseh krajih naše domovine spreverovoril o najnovješji mešetarski akciji s Trstom, pa govore odlomki protestnih resolucij, ki jih tudi objavljamo.

Papež Pij XII. hoče tudi našo Istre

Rimski papež Pij XII. se je 9. oktobra javno pridružil italijanskim identitetničnim zahtevam po naši zemlji. V razgovoru s tržaškim županom Bartoljem, ki ga je sprejel v avdencu, je Pij izrazil zadovoljstvo zaradi vladostne vesti o Trstu. Hkrati je izrazil svoje upanje, da bo sledila prav tako vladostna vest glede vse Istre.

Ko je blagoslovil straške slike, je glavar katoliške cerkve izjavil, da misli pri tem na nesine vse Istre.

DOVOLJ ZEMLJE IMAMO, DA POKOPLJEMO VSAKEGA NAPADALCA

Jesenjsko jutro devetega oktobra, Novo mesto je preživel težko, mučno in bolestno noč. Kdor je zvedel, ni zatinsil očesa. Ozke ulice so že zgodaj valovile.

»Cigav je Trst?« »Naš Trsta ne damo! Nihče ne bo kupčeval na naš krvijo!« Tovarne stoje. Sole molčijo. Tovarni stojte. Sole molčijo. Na glavnem trgu plapajo zastave. Na ulicah se zbirajo ljudje, v grupe in ogorenem demonstrirajo: »Kupčija jim je več kot naša krič!«

Od vseprisod se iz množice govorilo vzklik, kaj jih je rodila bolest, udarajo med stene in režejo srca. Srce Dolenjske je spregovorilo; ni si še povsem opomoglo od ran, ki mu jih je

zadalo kulturno poslanstvo Italijanskega imperializma, zato je tembolj zabolela vest: Trst je dobila Italija! Trst – naš Trst – so prodali!

Toda že govoril nekaj tisočljudi množički sekretar OK ZKS Franc Pirkovič-Cort: Ni bilo skoraj v zgodbini novejšega obdobja vojne, da bi Italija ne bila poražena. Toda za vsak poraz hočejo placiti. Začnja vojna na jem je vzel vse kolonije. Zajak jo imperialistični zapadni zaveznički ne nagradijo s kolonijami, zatkaj jo nagrajujejo s tujem zemljem, z našim Trstom?«

Vprašanje obvizni v zraku in boli. Tisočglava množica ogorenih vzklik: »Trsta ne damo, Trst je naš!«

»Se imamo dovolj zemlje, da pokopljemo vsakega agresorja!« Govornike besede usahnejno ne prenetramo vzklikajo entnosti v bratstvu naših narodov, naši budni Armiji in našemu neuklonljivemu vodstvu.

»Toliko, da je zemlja vpila kri otrok in starce...« Slovaka žena s košaro v naroci si utrinja solzo. Kdo bi uganil zakaj? Morda so ji vzeli moža in

zadalo kulturno poslanstvo Italijanskega imperializma, zato je tembolj zabolela vest: Trst je dobila Italija! Trst – naš Trst – so prodali!

Toda že govoril nekaj tisočljudi množički sekretar OK ZKS Franc Pirkovič-Cort: Ni bilo skoraj v zgodbini novejšega obdobja vojne, da bi Italija ne bila poražena. Toda za vsak poraz hočejo placiti. Začnja vojna na jem je vzel vse kolonije. Zajak jo imperialistični zapadni zaveznički ne nagradijo s kolonijami, zatkaj jo nagrajujejo s tujem zemljem, z našim Trstom?«

Vprašanje obvizni v zraku in boli. Tisočglava množica ogorenih vzklik: »Trsta ne damo, Trst je naš!«

»Se imamo dovolj zemlje, da pokopljemo vsakega agresorja!« Govornike besede usahnejno ne prenetramo vzklikajo entnosti v bratstvu naših narodov, naši budni Armiji in našemu neuklonljivemu vodstvu.

»Toliko, da je zemlja vpila kri otrok in starce...« Slovaka žena s košaro v naroci si utrinja solzo. Kdo bi uganil zakaj? Morda so ji vzeli moža in

zadalo kulturno poslanstvo Italijanskega imperializma, zato je tembolj zabolela vest: Trst je dobila Italija! Trst – naš Trst – so prodali!

Toda že govoril nekaj tisočljudi množički sekretar OK ZKS Franc Pirkovič-Cort: Ni bilo skoraj v zgodbini novejšega obdobja vojne, da bi Italija ne bila poražena. Toda za vsak poraz hočejo placiti. Začnja vojna na jem je vzel vse kolonije. Zajak jo imperialistični zapadni zaveznički ne nagradijo s kolonijami, zatkaj jo nagrajujejo s tujem zemljem, z našim Trstom?«

Vprašanje obvizni v zraku in boli. Tisočglava množica ogorenih vzklik: »Trsta ne damo, Trst je naš!«

»Se imamo dovolj zemlje, da pokopljemo vsakega agresorja!« Govornike besede usahnejno ne prenetramo vzklikajo entnosti v bratstvu naših narodov, naši budni Armiji in našemu neuklonljivemu vodstvu.

»Toliko, da je zemlja vpila kri otrok in starce...« Slovaka žena s košaro v naroci si utrinja solzo. Kdo bi uganil zakaj? Morda so ji vzeli moža in

zadalo kulturno poslanstvo Italijanskega imperializma, zato je tembolj zabolela vest: Trst je dobila Italija! Trst – naš Trst – so prodali!

Toda že govoril nekaj tisočljudi množički sekretar OK ZKS Franc Pirkovič-Cort: Ni bilo skoraj v zgodbini novejšega obdobja vojne, da bi Italija ne bila poražena. Toda za vsak poraz hočejo placiti. Začnja vojna na jem je vzel vse kolonije. Zajak jo imperialistični zapadni zaveznički ne nagradijo s kolonijami, zatkaj jo nagrajujejo s tujem zemljem, z našim Trstom?«

Vprašanje obvizni v zraku in boli. Tisočglava množica ogorenih vzklik: »Trsta ne damo, Trst je naš!«

»Se imamo dovolj zemlje, da pokopljemo vsakega agresorja!« Govornike besede usahnejno ne prenetramo vzklikajo entnosti v bratstvu naših narodov, naši budni Armiji in našemu neuklonljivemu vodstvu.

»Toliko, da je zemlja vpila kri otrok in starce...« Slovaka žena s košaro v naroci si utrinja solzo. Kdo bi uganil zakaj? Morda so ji vzeli moža in

zadalo kulturno poslanstvo Italijanskega imperializma, zato je tembolj zabolela vest: Trst je dobila Italija! Trst – naš Trst – so prodali!

Toda že govoril nekaj tisočljudi množički sekretar OK ZKS Franc Pirkovič-Cort: Ni bilo skoraj v zgodbini novejšega obdobja vojne, da bi Italija ne bila poražena. Toda za vsak poraz hočejo placiti. Začnja vojna na jem je vzel vse kolonije. Zajak jo imperialistični zapadni zaveznički ne nagradijo s kolonijami, zatkaj jo nagrajujejo s tujem zemljem, z našim Trstom?«

Vprašanje obvizni v zraku in boli. Tisočglava množica ogorenih vzklik: »Trsta ne damo, Trst je naš!«

»Se imamo dovolj zemlje, da pokopljemo vsakega agresorja!« Govornike besede usahnejno ne prenetramo vzklikajo entnosti v bratstvu naših narodov, naši budni Armiji in našemu neuklonljivemu vodstvu.

»Toliko, da je zemlja vpila kri otrok in starce...« Slovaka žena s košaro v naroci si utrinja solzo. Kdo bi uganil zakaj? Morda so ji vzeli moža in

zadalo kulturno poslanstvo Italijanskega imperializma, zato je tembolj zabolela vest: Trst je dobila Italija! Trst – naš Trst – so prodali!

Toda že govoril nekaj tisočljudi množički sekretar OK ZKS Franc Pirkovič-Cort: Ni bilo skoraj v zgodbini novejšega obdobja vojne, da bi Italija ne bila poražena. Toda za vsak poraz hočejo placiti. Začnja vojna na jem je vzel vse kolonije. Zajak jo imperialistični zapadni zaveznički ne nagradijo s kolonijami, zatkaj jo nagrajujejo s tujem zemljem, z našim Trstom?«

Vprašanje obvizni v zraku in boli. Tisočglava množica ogorenih vzklik: »Trsta ne damo, Trst je naš!«

»Se imamo dovolj zemlje, da pokopljemo vsakega agresorja!« Govornike besede usahnejno ne prenetramo vzklikajo entnosti v bratstvu naših narodov, naši budni Armiji in našemu neuklonljivemu vodstvu.

»Toliko, da je zemlja vpila kri otrok in starce...« Slovaka žena s košaro v naroci si utrinja solzo. Kdo bi uganil zakaj? Morda so ji vzeli moža in

zadalo kulturno poslanstvo Italijanskega imperializma, zato je tembolj zabolela vest: Trst je dobila Italija! Trst – naš Trst – so prodali!

Toda že govoril nekaj tisočljudi množički sekretar OK ZKS Franc Pirkovič-Cort: Ni bilo skoraj v zgodbini novejšega obdobja vojne, da bi Italija ne bila poražena. Toda za vsak poraz hočejo placiti. Začnja vojna na jem je vzel vse kolonije. Zajak jo imperialistični zapadni zaveznički ne nagradijo s kolonijami, zatkaj jo nagrajujejo s tujem zemljem, z našim Trstom?«

Vprašanje obvizni v zraku in boli. Tisočglava množica ogorenih vzklik: »Trsta ne damo, Trst je naš!«

»Se imamo dovolj zemlje, da pokopljemo vsakega agresorja!« Govornike besede usahnejno ne prenetramo vzklikajo entnosti v bratstvu naših narodov, naši budni Armiji in našemu neuklonljivemu vodstvu.

»Toliko, da je zemlja vpila kri otrok in starce...« Slovaka žena s košaro v naroci si utrinja solzo. Kdo bi uganil zakaj? Morda so ji vzeli moža in

zadalo kulturno poslanstvo Italijanskega imperializma, zato je tembolj zabolela vest: Trst je dobila Italija! Trst – naš Trst – so prodali!

Toda že govoril nekaj tisočljudi množički sekretar OK ZKS Franc Pirkovič-Cort: Ni bilo skoraj v zgodbini novejšega obdobja vojne, da bi Italija ne bila poražena. Toda za vsak poraz hočejo placiti. Začnja vojna na jem je vzel vse kolonije. Zajak jo imperialistični zapadni zaveznički ne nagradijo s kolonijami, zatkaj jo nagrajujejo s tujem zemljem, z našim Trstom?«

Vprašanje obvizni v zraku in boli. Tisočglava množica ogorenih vzklik: »Trsta ne damo, Trst je naš!«

»Se imamo dovolj zemlje, da pokopljemo vsakega agresorja!« Govornike besede usahnejno ne prenetramo vzklikajo entnosti v bratstvu naših narodov, naši budni Armiji in našemu neuklonljivemu vodstvu.

»Toliko, da je zemlja vpila kri otrok in starce...« Slovaka žena s košaro v naroci si utrinja solzo. Kdo bi uganil zakaj? Morda so ji vzeli moža in

zadalo kulturno poslanstvo Italijanskega imperializma, zato je tembolj zabolela vest: Trst je dobila Italija! Trst – naš Trst – so prodali!

Toda že govoril nekaj tisočljudi množički sekretar OK ZKS Franc Pirkovič-Cort: Ni bilo skoraj v zgodbini novejšega obdobja vojne, da bi Italija ne bila poražena. Toda za vsak poraz hočejo placiti. Začnja vojna na jem je vzel vse kolonije. Zajak jo imperialistični zapadni zaveznički ne nagradijo s kolonijami, zatkaj jo nagrajujejo s tujem zemljem, z našim Trstom?«

Vprašanje obvizni v zraku in boli. Tisočglava množica ogorenih vzklik: »Trsta ne damo, Trst je naš!«

»Se imamo dovolj zemlje, da pokopljemo vsakega agresorja!« Govornike besede usahnejno ne prenetramo vzklikajo entnosti v bratstvu naših narodov, naši budni Armiji in našemu neuklonljivemu vodstvu.

»Toliko, da je zemlja vpila kri otrok in starce...« Slovaka žena s košaro v naroci si utrinja solzo. Kdo bi uganil zakaj? Morda so ji vzeli moža in

Odlok o javnem redu in miru v novomeškem okraju

Okraini ljudski odbor Novo mesto je na podlagi 2. odstavka 15. čl. in 1. točke 69. člena Zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS št. 19 - 89/52) v zvezi z 8. členom Zakona o prekrških zoper javnem red in mir (Uradni list LRS št. 16-88/49) in štev. 40-184/51 ter s 3. in 4. členom Temeljnega zakona o prekrških na seji oben zborov dne 24. IX. 1953 sprejel.

ODLOK O JAVNEM REDU IN MIRU

1. Splošne določbe

1. člen

Državljanji morajo uravnavati svoje vedenje in ravnanje tako, da ne motijo dela, razvedrila in pocinka sodrževaljanov, da varujejo javno moralno, pazijo na snago, ne kvarijo lepote zunanjega lica naselij, ne delajo škode na javnih prostorih in ne ogrožajo zdravja ljudi.

Dobrine iz prednjega odstavka uživajo upravno - kazensko varstvo po predpisih tega odloka.

II. Varstvo miru

2. člen

Prepoovedano je vsako dejanje na javnem ali zasebnem prostoru, ki moti mir okolice, in sicer je prepovedano:

1. uporabljati zvočnike, radio aparate, gramofone in druga glasbila, ali kakšnekoli druge naprave na tak način, da v veliki meri motijo okolico;

2. Uporabljati v nočnem času po strnjenej naseljih motorne vozila, ki niso opremljena z izpušno dušilko.

3. člen

V času od 22. do 5. ure so prepovedana vsa dejanja, ki kaškotli meri nočni mir. Izvezete so motnje, ki izvirajo iz kmetijskega ali industrijskega dela.

Zabavni sporedi in prireditve, ki trajajo čez 22. uro, se morajo izvajati v zaprtih prostorih tako, da ne motijo nočnega mira.

4. člen

Cerkveno zvonenje je dovoljeno:

a) v zvezi z rednimi cerkevnimi obredi enkrat za posamezen obred in sme trajati največ 1 minutu.

b) zjutraj in ospoldne sme trajati največ 1 minutu.

c) pri pogrebih sme trajati največ 3 minute.

Pritiskovanje z zvonovi ni dovoljeno.

Ce je nujo potrebno zaradi miru, kot na primer v bližini

javnih ustanov, sme tajništvo za notranje zadave OLO na določenih krajih in ob določenem času predpisati nadaljnje omejitve zunovenja.

III. Varstvo mladine

5. člen

Mladina pod 16 let starosti ne sme brez spremstva staršev ali drugih odraslih oseb:

1. udeleževati se javnih prireditvev, ki se končajo po 22. uri;

2. obiskovati gostilne in druge podobne lokale;

3. obiskovati kino predstave, ki se končajo po 22. uri;

4. javnih plesov se mladina pod 16 let starosti sploh ne sme udeleževati, mladina med 16 in 18 letom pa samo v spremstvu staršev ali drugih odraslih oseb, vendar ne po 22. uri.

Za šolsko mladino veljajo šolski predpisi, v kolikor so stroški.

Zaradi prekrškov iz 1. odstavka tega člena se kaznujejo mladoletniki ali njegovi starši, kadar tudi lastnik, zakupnik ali uslužbenec obrata.

IV. Varstvo zdravja, snage in zunanjega lica naselij

6. člen

Prepoovedana so vsa dejanja, ki ogrožajo zdravje ljudi, nasprotujejo pravilom snage ali kazijo zunanjost naselij, in sicer:

1. metati odpadke, pljuvati ali drugače ponosnati tali ali predmete na javnih prostorih;

2. poškodovati, uničiti ali odstraniti posodo za odpadke, nameščeno v javnih prostorih;

3. odlagati odpadke ali gnoj na mestih, ki niso za to določena, zlasti ob javnih cestah in poteh;

4. odlagati odpadke na prostem, kjer so izpostavljeni sončni prieki, da se širi smrad zaradi razkrjanja;

5. spuščati odpadne vode in gnajnice na javno pot ali odprt cestni jarek;

6. nameščati lepake, letačke ali objave na mestih, ki niso za to določena, pisati po poslopjih, po zidovih, ograjah ali javnih lokalih.

7. voditi pse v javne lokale.

V. Varstvo družbene discipline

7. člen

Vsek državljan se mora vesti na javnih prostorih dostojno in se izogibati dejanj, s katerimi se krši družbena disciplina in moti gibanje in delo ter razvijajo družavljanov ali se zavajajo ti k nedisciplini ali s kate-

rim se žali javna morala. Zato je prepovedano:

1. izzivati, nadlegovati, smešati ali ogrožati osebe v javnih in zasebnih prostorih;

2. peti nedostojne ali žaljive pesmi, nedostojno govoriti, preklinjati, žaliti z nedostojnim vedenjem čut dostojnosti drugih, kazati nedostojne slike ali predmete;

3. opustiti popravilo zgradb ali naprav, če ogrožajo varnost;

4. poškropiti ali pomazati ljudi ali pročelje stavb z brezobzirno vožnjom;

5. zasipati ali drugače poškodovati vojaške obrambne objekte;

6. z metanjem kamena ali drugih predmetov ogrožati varnost ljudi;

7. motiti javne shode, zborovanja, sestanke ali druge javne prireditve;

8. zadrževanje otrok pod 10 let starosti brez nadzorstva na prometnih krajih, zlasti ob cestah.

VI. Varstvo ljudi in premoženja

8. člen

Prepovedana so vsa dejanja, s katerimi se ogroža varnost ljudi oziroma premoženja, in sicer je prepovedano:

1. pustiti ob javnih potekh ogrožajo ali živo mejo v takem stanju, da ogroža varnost, ovira promet ali kazi zunanjice lice;

2. poškodovati ali odstraniti ali drugače ponosnati tali ali predmete na tak način, da se širi smrad zaradi razkrjanja;

3. spuščati odpadne vode in gnajnice na javno pot ali odprt cestni jarek;

4. nameščati lepake, letačke ali objave na mestih, ki niso za to določena, pisati po poslopjih, po zidovih, ograjah ali javnih lokalih.

5. voditi pse v javne lokale.

V. Varstvo družbene discipline

7. člen

Vsek državljan se mora vesti na javnih prostorih dostojno in se izogibati dejanj, s katerimi se krši družbena disciplina in moti gibanje in delo ter razvijajo družavljanov ali se zavajajo ti k nedisciplini ali s kate-

rim se žali javna morala. Zato je prepovedano:

1. izzivati, nadlegovati, smešati ali ogrožati osebe v javnih in zasebnih prostorih;

2. peti nedostojne ali žaljive pesmi, nedostojno govoriti, preklinjati, žaliti z nedostojnim vedenjem čut dostojnosti drugih, kazati nedostojne slike ali predmete;

3. opustiti popravilo zgradb ali naprav, če ogrožajo varnost;

4. poškropiti ali pomazati ljudi ali pročelje stavb z brezobzirno vožnjom;

5. zasipati ali drugače poškodovati vojaške obrambne objekte;

6. z metanjem kamena ali drugih predmetov ogrožati varnost ljudi;

7. motiti javne shode, zborovanja, sestanke ali druge javne prireditve;

8. zadrževanje otrok pod 10 let starosti brez nadzorstva na prometnih krajih, zlasti ob cestah.

VII. Kazni

9. člen

Za prekršek se kaznuje z določeno kaznijo do 3.000 din, kdor prekrški prepoved ali dolžnosti naštete v 2. členu (razen v 2. točki), v 3., 4., 5. členu, v 6. členu (razen v 1., 2., 6. in 7. točki) in 7. členu (razen v 2. točki) in 8. členu.

Za kršitev predpisa pod t. čl. 8 in 8. čl. se kaznujejo osebe, ki jim je poverjena vzgoja ali nadzorstvo nad otroki.

VIII. Končne določbe

10. člen

Pripadniki ljudske milice smejo takoj na mestu od tistih, ki jih zaletijo pri prekršku, interjeti denarno kazn v znesku 50 din, za prekršitev določil iz 2. točke, 2. členu in iz 1., 2., 6. in 7. točke 6. členu.

IX. Kazni

11. člen

Javni prostor je po tem odloku tisti prostor, ki se uporablja za javni promet, kakor tudi javnosti dostopen prostor.

X. Kazni

12. člen

Določbe tega odloka ne veljajo za območje Ljudskega odbora meste občine Novo mesto, Ljudski odbor te občine bo kot ljudski odbor občine s posebnimi pravicami izdaj samostojen odlok o javnem redu in miru.

XI. Kazni

13. člen

Ta odlok prične veljati v 8 dneh po objavi v Uradnem listu LRS.

Stev. I. — 9233/1—53
Novo mesto, dne 24. IX. 1953.

14. člen

Predsednik OLO
Viktor Zupančič

XII. Kazni

15. člen

Za nepozabnega srečanja na Pugledu: skupina starih aktivistov iz Belo krajine

XIII. Kazni

16. člen

Dragatuški trg so Nemci in ustaši 1944. leta močno zombardirali. Se v septembru 1952 so ruševine cerkve ob trgu nevarno grozile, da se bodo sesule in pokopale kakega neprevidezna. Prejšnji župnik Videlic na hoteli slišati o odstranitvi ruševin, če da je zidovje zblagoljivo. Toda občinski odbor je organiziral prostovoljno delo in vrščani so spremenili ruševine v velik kup kamena, ki so ga začeli sele letos na župnikovo prigovaranje odbrirati za gradnjo nove cerkve. Zrastla naj bi na prostoru, kjer je stala prejšnja. Pri tem pa nekateri smariljivi Dragatuščani niso pomisili na to, kako zelo je Dragatušu in okoliškim vasem potrebljena nova moderna Šola. Otroci se učijo v treh hišah. Nekatere tercijalke so v sveti gorenostik celo zahtevalo, naj se zgradi načrte cerkve, nato ſele Šola, če da je za Šolo je vedno čas. Da bi dobili čisto sliko o vsem, kar se plete v Dragatušu okrog zidavine in Šole, smo obiskali predsednika občine in domačega župnika.

XIV. Kazni

17. člen

Dragatuški župnik razume, da je trenutno Šola bolj potrebljena kakor cerkev, ne razumejo pa tega dragatuške tercijalke, ki bi hoteli pod parolo — ali Šola ali cerkev — rovariti proti napredku.

XV. Kazni

18. člen

Kulturna in Slovečanska dolžnost nas vseh je, da nudimo mladim ljudem pogoje, da svobodno razvijejo vse svoje duhovne in telesne sposobnosti. Zato nikakor ne smemo dopustiti, da bi se po pobožnih željah dragatuških tercijalk dragatuška mladina še naprej vzgajala v temeljih sobah in v treh hišah samo zato, da bi si te ženske v novi cerkvi primilice več posmrtnih radostiv.

XVI. Kazni

19. člen

Na podlagi 9. točke 126. člena na Zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS, štev. 19.89/1952) razglasjam sklep o določitvi dneva volitev odbornikov ljudskega odbora Crnomelj v obeh proizvodnjskih skupinah, ki sta ga sprejela Okrajnega ljudskega odbora Crnomelj na svojih sejah dne 22. septembra 1953 na podlagi 2. točke Odloka o razpisu volitev v zborni proizvodnji okrajnih in mestnih ljudskih odborov (Uradni list LRS, štev. 31.104/1953) in ki se glasi:

Popravek

V poročilu zasedanja OLO v Crnomelju, ki je bilo objavljeno v 39. številki Dolen

Mara Rupena-Osotnik:

Majcova mama

(Nadaljevanje in konec)

Kar je v njej prej le telo, sedaj močno zagorelo. Besede, dejanja, vse je bilo posvečeno enemu samemu cilju. Ziveljni več zase, ampak za vse. Skoraj ni bilo partizana, ki ne bi poznal Majcove materje. Postala je mati vsem in zdelo se ji je, da bi bilo biti mati samo osmih sinov — premalo. Za vsakega je imela topo besedilo, košček krku in skodelico mleka.

Naj je vzeja kjerkoli, imela je. Več kot tisto, kar je dala, so bile vredne njene besede. Tako preprosto in iz dna srca povodane. Koliko čiste ljubezni je bilo v njih! Neštetokrat je vstala sredi noči — skrbno in ljubezno — brez trohice nejvelje, čeprav je ves dan trdo delala in je zvečer utrujeno omahnila na posteljo. Vendar je zadostovalo samo rahlo trkanje in že je bila pri oknu ali vratih. Koščekrat je sama stražila in budno pažila, da bi njenih sinov, utrujenih premaženih in od dežja in potu premoženih ne premoti lažljivostnega golazena.

In partizani. Ti njeni sinovi so ji znali vračati ljubezen. V resnicu so jo ljubili in spomavali kot mater. Majcova mati, si sijala neštetokrat med pogovorom naših borcev. Ze v samih njenih besedah je bilo toliko ljubezni in topote, da je čutil vaskodo, kaj jim pomeni Majcova mati.

Prav zato, ker je živila bolj za sinove kot za sebe, se ni nikdar nikogar bala. Bila je pravljiva, branila pravico tudi s svojim življenjem. Kot begunka je živila pri sorodnikih. Belli psi so jo pregnali in nikdar ni imela miru pred njimi. Ko je zemlja tretjih puhtela v preoranah braza, so ji sred noči ustrelili moža. Kot partizanska patrulja so prišli — s partizanskimi kamapi na umazanih glavah! Poljali so kot partizani in ko je v temi odpirala, ni mogla slutiti, da odpira morilcem svojega moža. Ko je prizgala lut, so se zasvetile rdeče petokrake zvezde. Prepričana je bila, da govori s partizani. Ljubezen, kot s sinovi, je začela, pa so jo grobo zavrnili. Ni si opomogla od presenečenja, ko je že odjeknil strel v temno noč. V trenutku ji je postal vse jasno. »Po-

čakajte, prekleti! Tudi na vas pride kaznen! Jim je vrgla v obraz.

Takrat, ko so pred cerkvijo uradno razglasili, da bo kaznovan vsak, kdor govoril, da so Majcova ustrelili belogradisti, je zakričala na ves gla:

»Hunavci! Kar v vrsto se poslavite in pred vsemi boli poskazala, kdo izmed vas je moniti...! Besede so zaenale na ustnicah belogradistov in njihovo žeme in matere so začele razmisljati, da to, kar poenjava njenih možje in sinov, ni pravino.

Pomlad je minevala. Majcova mati je skrbno in ljubezno obdelovala vsak košček zemlje. Ceprav že precej izpravila, ni nikdar tožila. Vselej, kadar jo je obhajala slabost, se je spomnila: Sinov je veliko. Hran potrebujejo. Nič več ni čutila utrujenosti in motika v njenih rokah ni bila več težka.

Dogodki so se razvajali doma in po svetu čudovito lepo. Naši borce so bili preko čet in bataljonov že trdno povezani v brigade in divizije. Sovražniku so delali velike preglastave. Vedno bolj so se, kot pri mlavički, ločile pleve do zdravega semena. Pleve je veter raznasaj na vse strani, vendar niso rodile. Zdrovo semne pa je kalilo, se bohotilo in rodilo prve sadove... Prapadel je italijanski fašizem — pomagale so ga zrušiti naše obrone peste, je pomislila mati, ko je gledala zorečo letino po spomladi preoranih njivah in jo primerjala z našimi uspehi. Zdaj žamjamno prvi uspeh — kot poteli vrstičen, potem prije na vrsto pšenica... Del naše zem-

je je že osvobojen, že svobodno diha.

Majcova mati je čutila, da dobivajo žrtve vse večji pomen.

Takrat, ko so prviti v zgodovini v jeseni 1943 zborovale slovenske protifašistske, jih je Majcova mati pozvala, naj častno izpolnjuje svojo dolžnost in nesibno žrtvujejo na oltar domovine svoje najdražje.

Bogato je to jesen obrodilo zdravje same spomladni preoranji njivah. Pleva pa so vse bolj pokazale svojo jalovost in veter jih je pustil na najbolj smrdljivem gnojšču... Po ce-

stah so brnili partizanski tanki in po vaseh je odmeval topot partizanskih konj. Vendar pa je Majcova mati po oblakih, ki so se zbirali v ozadju, čutila, da se pripravljajo še hude nevjite.

Potem je zugramelo od vseh strani in močno trešilo. Razdraženi, nič več oboli in samozavestni kljci so se v svojem onemoglem besu znesli nad našim onemoglim. Vsi vasmari, Klali, roplji in požigali so vse, kar so dosegli. Ves čas so jim pridno pomagali domači izdajalci — pleve. Majcova mater so rasli priognjšču. S kopitom so jo uduarili po glavi, z bajonetom so jo sunili v hrbot. Sop las je držal v ruci podvijani nemški kroves in se blazno režal. Roko ji je odsekal in pijano gledal, ko je curjal kri iz zvezajoče rane. Kri, kri partizanske matere, Raztrgal so ji oblike in rezali grudi. Niti beseda ni prišla iz njenih ust, samo oči — izmučene in na pol priperte — so nemodno sodile...

In dušah vseh, ki so poznali zločin nad Majcovo materjo, je spet je puhtela zemlja v sive preoranah brzadah. Pomladno sonce je božalo njene razgajljene rane, iz katerih je pognalo novo življenje. Pomladanske sapo so prijnesle prst, ki sprejema vase žalhtno seme, oznanjajo Majcove matere:

»Iz kri v trpljenju vstanet čista, prerojena!«

rastlo sovraščvo. »Nobenega priznanašča — neizprosna borba proti podivjanju Nemcem«, je postal geslo vseh njenih sinov.

Takrat je tudi Peter, najmlajši sin Majcove matere, težko ranjen padel v roke zverem, ki so ga nečloveško raztrgale.

Niko ni pozabil, da je sin Majcove matere. Usoda očeta, matere in bratov mu je naložila maščevanje. Niko ni zatajil maternine krvri. Kadar se je na čelu brigade razvzel v borbi, se je zdelo, da ga spremjamajo bratje in materinja podoba da je vodila skozlj nevarnosti. Kako blaznjava je kosil sovražnika in zdelo se je, da ga sovražna krogla ne more zadržeti. Na čelu brigade je stopal tudi takrat, ko ga je zadel strel v srce in kri Majcove matere je še enkrat obljila domačo grudo.

Nedolžna kri matere-mučenice, kri njenih petih sinov-junakov je naložila rjenjem neštetnišnovom po domovini veliko in sveto dolžnost — maščevanje. In med njimi sta še dva čista njena, kui ju je sama rodila.

Takrat, ko so bili naši delegati II. kongresa USAOJ na bratskem jugu, so slišali, da je najboljši borcev in eni izmed srbskih divizij — Joško Majcen — sedmi sin Majcove matere.

Spet je puhtela zemlja v sive preoranah brzadah. Pomladno sonce je božalo njene razgajljene rane, iz katerih je pognalo novo življenje. Pomladanske sapo so prijenesle prst, ki sprejema vase žalhtno seme, oznanjajo Majcove matere:

»Iz kri v trpljenju vstanet čista, prerojena!«

Največje potniško letalo na svetu

Pred nedavnim je vzletelo največje potniško letalo na svetu. Letalo ima tri razrede, luksuznega, prvega in turističnega in sprejme lahko 99 potnikov in 2000 kg tovora. Največje dosegljiva hitrost znača 600 km na uro in letalo lahko leti nad 4000 kilometrov brez prestanka. Stirje motorji s 3300 KS porabijo 1800 litrov goriva na uro. To potniško letalo že redno vozi na progi Evropa—ZDA, kmalu pa bo vzletelo še 14 takih letal, ki bodo vozili iz Evrope v Južno Ameriko.

Kam vse gredo naše vžigalice

Na leto izvozi tovarna »Dražva«, podjetje za izdelovanje vžigalic v Osjeku, že več kot sto milijonov škatlic vžigalic. In kam vse: na Malto, v Siriju, Nigerijo, Francijo in ZDA. V Avstraliji, Indiji, Pakistanku in Turčiji tudi prodajajo naše vžigalice. Jordan pa jih je že v letu 1952 naročil dvajset milijonov zavoječkov.

Kritične razmere na ameriških solah

V Washingtonu bo letos obiskovalo šolo 3.500 šolskih otrok prvega in drugačne razreda sa, mo po pol dneva, ker nimajo v solah dovolj prostora za nje. Nekateri učenci se že sedaj uče na hodnikih in v jedilnicah, ker so vsi razredi preprenapoljeni. Včasih je imel v razred 35 do 40 otrok, sedaj pa jih ima tudi do 150 in sta potrebni za en razred dve učni moći. Navzdevi apelju šolske uprave, da je treba graditi nove šole, je Kongres se znašal izdatke za šolo. Šolska uprava je opozorila Kongres, da bi z odpravo diskriminacije (rasnega zapostavljanja) otrok črncev lahko pribrhalo najmanj en milijon dolarjev.

Tudi predsednik unijskih učiteljev Carl J. Megel je na konferenci unije v mestu Peoria, Ill., navedel, da so ameriške šole zelo ogrožene in zanemarjene ter da mora zvezna vlada prispečiti na pomoč, da jih reši bankrotstvo. Opozoril je vlado, da je 350.000 učiteljev zapustilo svoj poklic in da bo zato v začetku šolskega leta manjkal najmanj 200.000 učnih moći. Došel je tudi, da potrebujejo najmanj 14 milijard dolarjev za gradnjo novih šol in popravilo sedanjih, kajti v solezahaja v Ameriki 35 milijonov učencev, kar je rekordno število. Pozval je starše in organizacije, naj pritisnejo na oblast, da se bodo izboljšale razmere na spletu in zvezde so vso noč padale in neba. Ob zori ko sonce se ni pogledalo iz vode, sta pribela na skalno čer, globoko pod njima so butali valovi.

Zrl je Van-Li-Po v Ko-Sta-Vine sinje oči in v rože, ki so

Kitajska ljubezen

Nekje ob oceanu na obrežju Kitajske je v palači med cedrami živila deklica Ko-Sta-Va, hči mogočega plementaša. Imela je sinje oči in rožnata lica in ljubila je mladega vrtnarja, dečka Van-Li-Poja, kot ljubi morje sinje nebo in kot ljubijo orli skalne planine.

Tihe so na kitajski obali noči, ko padajo zvezde z neba in ko morje buči. Veter ječi med čermi in pljušča bele pene na nizko obrežje.

Kadar so noči meglene, vidijo kitajski ribiči dvoje objedih teles; mrtvo Ko-Sta-Vo in mrtvico Van-Li-Poja, ki ju je sela smrt združila.

Tudi »blagoslov« okupacije

Zveza japonskih žena se je obrnila na zavezniško komando s prosinjo, naj pouči svoje vojake dostojnosti. Zveza očita zlasti ameriškim vojakom, da so krivi širjenju prostitucije na Japonskem in visokoga števila nezakonskih rojstev.

Po uradnih podatkih je na Japonskem najmanj 200.000 nezakonskih otrok, katerih ocenje se z večniki.

Umrl je mehiški Metuzalem

V Mehiki je umrl živinorejec Marcial Pina, ki je dočakal kar 149 let. Njegova starost je uradno potrjena.

Pina ima najstarejšega sina starega 105 let. Zapustil je nad 200 bližnjih in daljnih potomcev.

Utrinki

Zaljubljenici so podobni vžigalcem. Kadar se vnamejo, izgube glave.

Pozabljičev je založnik svojih misli.

Kakšna je razlika med kurjim očesom in dolgovščino?

Razlike ni. Oboje se poveča zaradi zunanjega pritiska. Niti prvega niti drugega se človek z labkoto ne more reči.

MARK TWAIN

ZA ZABAVO
Kralj zapoveduje

Ludvik XIV., »kralj sonca«, je nekoc na dvoru govoril o neomejeni moći vladarja nad prebivalstvom. Eden izmed poslušalcev, grof de Quiche, pa si je drznil odgovoriti, da ima tudi velika vladarjeva moč določene meje.

Kralj o tem ni hotel neslati in je v jezi se pristavil:

»Ce bi tam zdaj zapovedal, da se porate utopi, bi bila vaša dolžnost, da bi takoj skobil v more!«

Grof je molč vstal in je hotel odditi iz dvorane.

»Kam pa ste namenjeni grof?« je vprašal kralj.

»Veličanstvo,« je vzdihnil de Quiche, »grem da se naucim ploviti.«

VZROK

»Zakaj ste se ločili od svoje žene?«

»Ker se, žal, nisem mogel ločiti od svoje tačce!«

A black and white illustration showing a man on the left holding a small child, and a woman on the right holding another small child. They appear to be in a doorway or entrance.

»Kaj, tokrat samo eden?«

S PODMORNICO POD LEDENO PLOŠČO SEVERNega TEČAJA

Ni še dolgo tega, kar je ameriška podmornica »Redfish« izpolnila eno najzanimljivejših in najnevarnejših nalog v zgodovini pomorstva. V spremstvu ledolomilca in nekaj helikopterjev je podmornica prišla v Arktični ocean, severno od Aljaske, do velike ledene plavljave, ki prekriva Severni tečaj in se tam spustila pod ledeno ploščo. Cilj je zelo nevarne plovbe je bil preiskusiti, če bo kdaj v bodočnosti podmornica

potovanje pod ledom. Potovanje je podmornica še prebijala skozi led. Ko ga ni mogla več razbijati, se je potopila in iskala poti pod ledeno ploščo. Skozi periskop so mornarji videli krasen prikaz: svetloba, ki padala na ledene kapnice, ki so v obliki nekaj stebrov viseli iz ledene plošče. Nekateri so bili dolgi do 20 metrov.

Podmornica »Redfish« se je držala dlanje skozi stražno ledeno džunglo in se ne prestavila v ledene stebre. Vsa notranjost se je stresala, kot bi jo prematavale neke

stražne roke. Kapetan je z različnim elektronskim aparatom, z radarjem in sonerjem iskal spet poti na površino, toda povsod je bila le modrikasta svetloba. Plovba pod ledeno ploščo je tečaj, da nekaj ur in že je primanjivala kislaka. Sele po osmih urah so aparati odkrili vrzel v ledu in podmornica je izplula.

Nekajmesečne plovbe »Redfisha« so dali ameriški vojni marnaricim dragocene podatke, kako naj grade svojevrstno se stavljeni atomski podmornicu, ki bo podvzbujala Severni tečaj. Če bo dosegla hitrost 35 milij na uro, bo prispevala od Aljaske do ruskih obal v štirih dneh.

Nekajmesečne plovbe »Redfisha« so dali ameriški vojni marnaricim dragocene podatke, kako naj grade svojevrstno se stavljeni atomski podmornicu, ki bo podvzbujala Severni tečaj. Če bo dosegla hitrost 35 milij na uro, bo prispevala od Aljaske do ruskih obal v štirih dneh.

Člani Socialistične zveze in

vsi volivci, segajte po blokih

volilnega sklada!

se ostali doma, s solzničimi očmi poslavljali od pregnancev. Vlak pa je vozil dalje, dalje proti Rabu, proti otoku smrti...